

Pierwsze kroki w zarabianiu

Jak mogę legalnie dorobić jako nastolatek?

Dagmara Pasierbek

Oliwia Górka 4r

Dlaczego warto dorabiać?

Dorabianie – to podejmowanie dodatkowej, legalnej aktywności zarobkowej obok głównego zajęcia danej osoby, takiego jak nauka, praca zawodowa lub inne stałe obowiązki. Celem dorabiania jest uzyskanie dodatkowego dochodu, który uzupełnia, lecz nie zastępuje podstawowego źródła utrzymania. Z ekonomicznego punktu widzenia dorabianie polega na sprzedaży własnej pracy, czasu, wiedzy lub umiejętności na rynku pracy lub rynku usług. Ma ono zazwyczaj charakter krótkoterminowy, dorywczy lub sezonowy i nie wymaga stałego, długoterminowego zobowiązania wobec pracodawcy lub zleceniodawcy.

Praca dorywcza

Praca dorywcza to forma aktywności zarobkowej o incydentalnym, krótkotrwałym i nieregularnym charakterze, podejmowana poza stałym stosunkiem pracy. Nie wiąże się z trwałym zatrudnieniem ani ciągłością świadczenia pracy. Najczęściej realizowana jest na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa zlecenia, umowa o dzieło) lub w ramach prac sezonowych.

Praca dorywcza

Cechą charakterystyczną pracy dorywczej jest elastyczność organizacji czasu pracy, brak gwarancji stałych dochodów oraz ograniczona odpowiedzialność pracodawcy w porównaniu do umowy o pracę. Praca ta bywa wykorzystywana jako uzupełnienie dochodu, forma aktywizacji zawodowej lub sposób zdobywania pierwszego doświadczenia na rynku pracy.

Wybór pracy dorywczej uzależniony jest od:

- posiadanych kwalifikacji i umiejętności,
- dostępności czasowej pracownika,
- predyspozycji i preferencji zawodowych,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy

Przykłady prac dorywczych

- prace pomocnicze w handlu i gastronomii (np. obsługa klienta, wykładanie towaru),
- prace sezonowe w rolnictwie, sadownictwie lub turystyce,
- kolportaż ulotek i materiałów reklamowych,
- pomoc techniczna i organizacyjna w wydarzeniach masowych (festyny, koncerty, targi)
- korepetycje, tłumaczenia, przepisywanie i redagowanie tekstów,
- pomoc przy przeprowadzkach, pracach porządkowych i usługach domowych,
- wykonywanie rękodzieła lub drobnych usług na indywidualne zamówienie.

Usługi - definicja

Usługi to niematerialne działania lub świadczenia, wykonywane przez osoby lub instytucje na rzecz innych podmiotów, których celem jest zaspokojenie określonych potrzeb odbiorcy. W przeciwieństwie do dóbr materialnych usługi nie mają postaci fizycznej, nie można ich magazynować ani posiadać - ich wartość ujawnia się w trakcie wykonywania.

Rodzaje usług (podział ogólny)

Ze względu na charakter działalności wyróżnia się m.in.:

- usługi edukacyjne (np. nauczanie, szkolenia)
- usługi opiekuńcze (opieka nad zwierzętami),
- usługi porządkowe i pomocnicze
- usługi informatyczne i techniczne,
- usługi handlowe

Niektóre z tych usług mogą być legalnie wykonywane przez nastolatków, z zachowaniem przepisów prawa.

Usługi jako sposób legalnego dorabiania przez nastolatków

Jednym z najczęściej wybieranych, dostępnych i bezpiecznych sposobów legalnego dorabiania przez nastolatków jest świadczenie usług. Polega ono na oferowaniu własnych umiejętności, wiedzy lub czasu innym osobom w celu zaspokojenia ich potrzeb.

Usługi mają charakter niematerialny, co oznacza, że nie powstaje fizyczny produkt – wartością jest wykonana czynność, pomoc lub wsparcie.

Świadczenie usług jest szczególnie odpowiednie dla młodych osób, ponieważ:

- nie wymaga dużego kapitału początkowego,
- często opiera się na już posiadanych umiejętnościach (np. nauka, obsługa komputera),
- może być wykonywane elastycznie – po szkole lub w weekendy,
- umożliwia zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych.

Zasady legalności i bezpieczeństwa

Przy świadczeniu usług nastolatek powinien pamiętać, że:

- praca nie może zagrażać zdrowiu ani bezpieczeństwu,
- nie może kolidować z nauką szkolną,
- powinna odbywać się za zgodą rodziców lub opiekunów,
- warunki pracy i wynagrodzenie powinny być ustalone przed rozpoczęciem pracy.

Przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość to zdolność oraz gotowość do podejmowania działań prowadzących do osiągnięcia określonych celów poprzez dostrzeganie i wykorzystywanie szans, efektywne gospodarowanie zasobami (takimi jak czas, wiedza, kapitał czy umiejętności) oraz ponoszenie odpowiedzialności za podejmowane decyzje, w warunkach niepewności i ryzyka.

Przedsiębiorczość

W ujęciu ekonomicznym przedsiębiorczość oznacza proces tworzenia wartości, czy czegoś, co jest potrzebne i użyteczne dla innych ludzi. Wartość ta może mieć formę materialną np. produktu lub towaru, albo niematerialną, np. usługi, pomocy, wiedzy, czy rozwiązania problemu. Przedsiębiorczość polega na umiejętnym i pomysłowym łączeniu różnych zasobów, takich jak czas, umiejętności, wiedza, pieniądze czy narzędzia, aby osiągnąć cel. Ważnym elementem przedsiębiorczości jest także uważne obserwowanie otoczenia oraz reagowanie na potrzeby rynku i społeczeństwa, czyli dostrzeganie, czego ludziom brakuje i próba odpowiedzi na te potrzeby poprzez konkretne działania.

Przedsiębiorczość jako postawa

Przedsiębiorczość nie jest wyłącznie związana z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jest to przede wszystkim postawa życiowa, która przejawia się w:

- inicjatywie i samodzielności,
- umiejętności planowania i organizowania działań,
- odpowiedzialności za własne decyzje,
- gotowości do uczenia się i adaptacji do zmian,
- umiejętności rozwiązywania problemów.

Przedsiębiorczość jako postawa

W odniesieniu do młodzieży przedsiębiorczość oznacza:

- aktywne podejście do nauki i rozwoju,
- podejmowanie pierwszych działań zarobkowych lub projektowych,
- świadome planowanie przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- wykorzystywanie własnych talentów i zainteresowań w praktyce.

PIERWSZE KROKI W ZARABIANIU

KONIEC

